

AIKA: Keskiviikko 3.6.2026 klo 9.00-11.00

PAIKKA: Tampereen kaupungintalo, kh. kokoushuone, Aleksis Kiven katu 14-16.

Kokouksen jälkeen yhteinen lounas klo 11-12 Kahvila-Ravintola Viistokatu (kabinetti-tila).

Osallistujat:

jäsenet:

Nurminen Ilmari, pj
Haapaniemi Jari, 1 vpj.
Vahvelainen Saana, 2 vpj.
Ahonen Jussi-Pekka
Haapajoki Henri
Jussila Anne-Mari
Kirjavainen Johanna
Litmanen Linda
Minkkinen Minna
Mäkinen-Aakula Marjo
Pispala Kristiina
Porttikivi Ilkka
Träskbäck Jocka

varajäsenet:

Julin Sofia
Puntalo Riikka
Kouhia Raimo
Jäppinen Karita
Rajamäki Minna
Leino Ida
Jussila Perttu
Jarva Marko
Tapio Mitja
Hjerppe Ilkka
Penttilä Harri
Kallio Kalle
Järvenpää Elina

Muut osallistujat:

Yli-Rajala Juha	konsernijohtaja, Tampere
Nurminen Päivi	seutujohtaja, esittelijä, TKS
Palosaari Saija	hallintopäällikkö, sihteeri, TKS
Lehrbäck Minna	seutuassistentti/tiedottaja, TKS
Vanhanen Tuomas	ohjelmapäällikkö, Business Tampere § 66
Kuusela Kaisu	seutusuunnittelupäällikkö, TKS § 66–68
Kauppinen Eero	liikennejärjestelmäpäällikkö, TKS § 68

Ilmari Nurminen
puheenjohtaja

Saija Palosaari
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirjan tarkastus

Paikka ja aika Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä ____/____2026

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty.

Jussi-Pekka Ahonen

Pöytäkirja yleisesti nähtävänä

Paikka ja aika Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän verkkosivut

____/____2026

Todistaa

Saija Palosaari

Käsiteltävät asiat:

62 § KOKOUKSEN AVAUS	4
63 § KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS	4
64 § PÖYTÄKIRJANTARKASTAJAN VALINTA	5
65 § TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN	6
66 § ENERGIAN SEUDULLINEN TILANNEKUVA	7
67 § SEUDULLISEN SINI-VIHERSTRATEGIAN TOISEN VAIHEEN VALMISTELUN OHJAUS	10
68 § SEUDULLISTEN PYSÄKÖINTIPERIAATTEIDEN HYVÄKSYMINEN	14
69 § SEUTUJOHTAJAN PÄÄTÖSPÖYTÄKIRJAT	20
70 § EDELLISEN KOKOUKSEN TOIMEENPANO	21
71 § MUUT JA TIEDOKSIANNETTAVAT ASIAT	22
72 § SEURAAVAT KOKOUKSET	22
73 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN	22

62 § KOKOUKSEN AVAUS

9.00

Puheenjohtaja avaa kokouksen.

63 § KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

9.00-9.10

Seutuhallitus 3.6.2026

Päätösehdotus.

Puheenjohtaja Nurminen:

Todetaan kokous laillisesti koolle kutsutuksi.

Todetaan kokous päätösvaltaiseksi.

Päätös.

Perustelut.

Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja.

Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Kokouskutsu on lähetettävä viimeistään 7 päivää ennen kokousta. Esityslista lähetetään mahdollisuuksien mukaan kokouskutsun yhteydessä. Kokouskutsu lähetetään toimielimen päättämällä tavalla jäsenille, henkilökohtaisille varajäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus ko. kokouksessa.

Seutuhallitus ja muut toimielimet ovat päätösvaltaisia, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Kokouskutsu ja esityslista on toimitettu sähköisesti 27.5.2026.

64 § PÖYTÄKIRJANTARKASTAJAN VALINTA

9.00-9.10

Seutuhallitus 3.6.2026

Päätösehdotus.

Puheenjohtaja Nurminen:

Pöytäkirjan tarkastusvuorossa on Jussi-Pekka Ahonen.

Pöytäkirja tarkastetaan ja allekirjoitetaan sähköisessä allekirjoitusjärjestelmässä.

Päätös.

Perustelut.

Pöytäkirjan laatii puheenjohtajan johdolla pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirja tarkastetaan toimitelimen päättämällä tavalla.

Pöytäkirja pidetään nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Pöytäkirjantarkastaja on valittu aakkosjärjestyksessä seutuhallituksen varsinaisten jäsenten joukosta.

Kuntayhtymällä on käytössä sähköinen, vahvaan tunnistukseen perustuvan allekirjoituspalvelu, jolla pöytäkirjat tarkastetaan ja allekirjoitetaan.

65 § TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN

9.00-9.10

Seutuhallitus 3.6.2026

Päätösehdotus.

Puheenjohtaja Nurminen:

Hyväksytään esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös.

Perustelut.

Esityslista on toimitettu sähköisesti 27.5.2026.

66 § ENERGIAN SEUDULLINEN TILANNEKUVA

9.10–9.50 (40 min)

Päätösehdotus.	<p>Seutuhallitus 3.6.2026</p> <p>Seutujohtaja Nurminen:</p> <p>Seutuhallitus päättää</p> <p>merkitä tiedoksi energian tilannekuvan tuloksen,</p> <p>käydä keskustelun paikallisen energiatuotannon lisäämisestä.</p>
Päätös.	
Käsittelyvaiheet.	Maankäytön ja asumisen työryhmä 18.2., kuntajohtajakokous 24.4.
Liitteet.	
Tiedoksi.	
Perustelut.	<p>Seutusuunnittelupäällikkö Kuusela</p> <p>Maankäytön ja asumisen (Masto) -työryhmän vuoden 2025 toiminnallisena tavoitteena oli energian tilannekuvan laadinta. Työ toteutettiin yhteistyössä Business Tampereen kanssa. Selvitys hyväksyttiin Mastossa 19.11.2025.</p> <p>Maston nimeämä pienryhmä keskusteli tilannekuvan tuloksista ja niiden nostattamasta jatkotyön tarpeesta 23.1. pidetyssä palaverissa. Tässä esityksessä kuvataan käydyt keskustelut taustoituksineen.</p> <p>Energian tilannekuva</p> <p>Tilannekuvan päätavoitteena oli kuvata sähköenergiajärjestelmän nykytila sekä osoittaa järjestelmään liittyvät mahdollisuudet, haasteet ja tärkeimmät seudulliset kehitystarpeet uusien energiantensiivisten investointien mahdollistamiseksi.</p> <p>Tilannekuvan mukaan seudun energiankulutuksen ennakoidaan kasvavan tulevaisuudessa moninkertaiseksi tuotantoon nähden. Sähkön kulutuksen voimistumiselle on useita ajureita. Seudun väestönkasvu, yhteiskunnan sähköistyminen sekä teollisuuden kasvavat tarpeet. Lisäksi seudun nykyinen lämmöntuotannon malli lisää sähköenergian kulutusta. Ennakoidaan, että uusien teollisuuden investointien toteutuessa seudun energiankulutus kolminkertaistuu kulutuspiikkien aikana. Samaan aikaan ei ole näköpiirissä edellytyksiä vahvistaa seudun energiakapasiteettia.</p>

Seutu on siis voimakkaasti riippuvainen tuontienergiasta, mikä asettaa sähköverkoille vaateen hyvästä siirtokyvystä kulutuskohteisiin.

Nykyisen kantaverkon kapasiteetti haastaa energian saatavuutta. Olemassa olevissa liittymispisteissä ei ole juurikaan jäljellä kapasiteettia uusille liittymille. Tilanne on jatkumassa ainakin 2020-luvun ajan. Sen sijaan sähkön tuotannolle on verkolla kapasiteettia. Paikallisen tuotannon lisääminen vahvistaisi seudun energiaomavaraisuutta, mikä tukisi myös seudun talouden kehittämistä.

Paikallisen energiantuotannon lisäämisestä

Yksi energian tilannekuvan keskeisistä tuloksista on tarve ja mahdollisuus energian paikallisen tuotannon vahvistamiseen. Se on myös edellisen seutuhallituksen syöte seutuyhteistyöhön energian teemassa.

Paikallisen tuotannon vahvistaminen edellyttää parempaa tuotantojärjestelmien tuntemusta, jotta suunnittelu voisi vastata tuotannon tarpeisiin ja reunaehtoihin. Seutuyhteisö voi myös omalla aktiivisuudellaan edistää ja vahvistaa toimijoiden halukkuutta investoida seudulle uutta energiantuotantoa. Seudulla voisi käynnistyä prosessi, jossa selvitetään samanaikaisesti energiantuotannolle soveltuvia sijainteja ja mahdollisia tuotantomuotoja ja tuotannon toimijoita.

Energian paikallinen tuotanto on mittava riskienhallinnan, omavaraisuuden ja teollisuuden toimintakyvyn varmistamisen teema, eikä sen kehittämistä voi jättää yksittäisten hankkeiden varaan. Seudulla korostuukin energiaosaamisen yleinen tarve samoin kuin kyky paikallisten energiainfrastruktuurien luomiselle ja kehittämiselle.

Pirkanmaan liitto on selvittänyt paikallisen energiantuotannon lisäämisen tarvetta ja haasteita. Tuulivoiman osalta tulos oli, että tuulivoimaa on hyvin vaikeaa saada seudulle. Vastaavasti aurinkovoimaan liittyviä määräyksiä on paikoin haastavaa saada kuntien kaavoihin. Paikallisen energiantuotannon rakentaminen on osoittautunut kuntien päätöksenteossa vaikeaksi. Kunnat ovat toivoneet seudullista näkemystä asiaan.

Myös hukkalämmön hyödyntämistä tulee edistää. Ennakoidun teollisen toiminnan tuottama hukkalämpö vastaa jopa 50% seudun lämmitystarpeesta. Teollisuuden investointien tuottamaa lämpöä ei kuitenkaan loputtomiin voi ohjata kaukolämpöverkkoon, sillä tämän kapasiteetti on rajallinen.

Paikallisen energiantuotannon selvittämisen rinnalle on tärkeää nostaa myös ennakoiva sähköverkkojen vahvistaminen sisältäen suurten uusien teollisuusalueiden tarvearviointi sekä näihin liittyvät energiatarpeen esiselvitykset ja esisuunnittelun. Vaikka uutta tuotantoa saataisiin, kulutuksen joustoja ja uusia siirtoyhteyksiä tarvitaan edelleen. Uusi tuotanto kuitenkin vähentäisi siirtotarvetta ja parantaisi alueen kriisinkestävyyttä.

Tilannekuva on ollut yhteinen työkokonaisuus Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän ja Business Tampereen työlistoilla. Tilannekuvan pohjalta jatkotoimenpiteet valmistellaan Business Tampereen, kaupunkiseudun kuntayhtymän ja maakunnan liiton yhteistyössä. Business Tampereen vastaa energiajärjestelmää koskevasta selvitystyöstä (monikaasuverkosto, latauskentät ja energiajärjestelmän digitaalisen kaksonen). Kuntayhtymän selvittää puolestaan taajamarakenteen CO₂-päästöjä ja energiankulutusta sekä mallintaa kulutuksen pienentämistä.

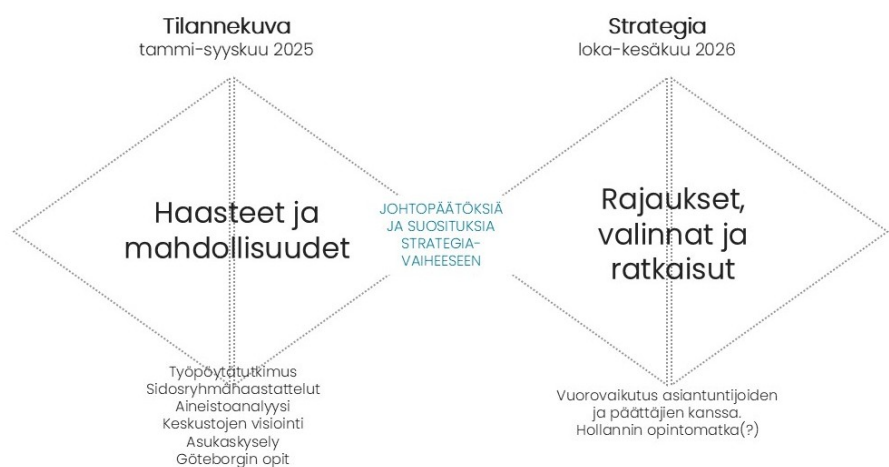
Seutusuunnittelupäällikkö Kaisu Kuusela ja ohjelmapäällikkö Tuomas Vanhanen Business Tampereelta esittelevät asian kokouksessa.

67 § SEUDULLISEN SINI-VIHERSTRATEGIAN TOISEN VAIHEEN OHJAUS

9.50-10.20 (30 min)

Päätösehdotus.	Seutuhallitus 3.6.2026 Seutujohtaja Nurminen: Seutuhallitus päättää ohjata seudullisen sini-viherstrategian toisen vaiheen ja strategian fokuksen valmistelua.
Päätös.	
Käsittelyvaiheet.	Maankäytön ja asumisen työryhmä 10.12.2025., kuntajohtajakokous 24.4.
Liitteet.	
Tiedoksi.	
Perustelut.	Seutusuunnittelupäällikkö Kuusela Seudullinen sini-viherstrategia toteuttaa Seutustrategiaa, Rakennesuunnitelmaa 2040+ ja MAL5-sopimusta, ja sen laatiminen on yksi talousarvion 2026 toiminnallinen tavoite. Strategian laadinta on mainittu myös Tampereen pormestariohjelmassa. Sini-viherstrategian laadinta käynnistyi 2025, jolloin osana tulevaisuuden ennakointityötä laadittiin kattava ja eri näkökumia kokoava tilannekuva siniviherstrategian pohjalle. Seutuhallitus merkitsi tilannekuvan tiedoksi ja ohjeisti strategian jatkovalmistelua kokouksessaan 18.6.2025.

Tilannekuvasta strategiavaiheeseen

Tilannekuvavaiheen havainnot ja suositukset

Sini-viherstrategian pohjalle laaditussa tilannekuvassa todetaan luonnon painoarvon vahvistuvan. Tarve vastata ilmastonmuutoksen aiheuttamaan rasitukseen sekä EU:n tasolta tuleva ohjaus suuntaavat julkista työtä kohti viherrakenteen vahvistamista kunnissa yleisesti ja erityisesti tiiviisti rakennetuissa ympäristöissä, kuten keskustoissa. Luontoteemaan liittyy väestön ja kiinteistöjen suojelemisen ohella myös taloudellista potentiaalia esimerkiksi vilvoittelumatkailun kasvaessa. Myös asukkaille teema on tärkeä. Tilannekuvan mukaan seudun viheralueet ovat suosittuja ulkoilumaastoja ja seudun vesissä uidaan enemmän kuin maassa keskimäärin.

Seudulla on runsaasti potentiaalia vastata edellä kuvattuun tilannekuvaan, vaikka kuntien resurssit haastavat suurten investointien tekemistä. Seudun mahdollisuuksia tässä teemassa ovat:

- Urbaani virkistys saa luontopohjaisten ratkaisujen lisääntyessä uutta tarjontaa.
- Kaupunkikuva ja luonnon tunnettuus voivat parantua isojen ja näytävien mallikohteiden avulla.
- Matkailussa muuttuva ilmasto voi pidentää kesäkautta ja lisätä palvelukysyntää vilvoittelumatkailua Pohjolaan.
- Luonnon painoarvo nousee eri sektoreilla ekologisen kriisin myötä ja eri toimijoilla on yhteisiä intressejä ekologisen kestävyuden edistämiseen. Vapaaehtoiset sertifikaatit yleistyvät.
- Energiantuotannossa vesivoiman ja bioenergian mahdollisuudet lisääntyvät
- Maataloudessa uudet lajit ja satoisammat lajikkeet
- Metsätaloudessa puustonkasvu lisääntyy ja puulajien määrä voi kasvaa.

Suosituksat strategiavaiheeseen

Tilannekuva sisältää seitsemän suositusta strategiavaiheeseen. Seuraavassa tiivistys kustakin seitsemästä suosituksesta:

1. Lisätään puita ja vihreää siellä, missä niitä on vähemmän tai kun metsäpinta-ala vähenee.
2. Laaditaan strategian toteutusohjelma EU:n kaupunkiluonto-suunnitelmana ja sovelletaan sen asettamia laadintaperiaatteita.

3. Valitaan siniset ja vihreät alueet tai verkostot, joiden suunnitelmalliseen kehittämiseen sitoudutaan seudullisesti.
4. Määritellään seudullisesti merkittävät virkistyskohteet ja niiden käyttäjälähtöiset palvelu- ja ylläpitotasot.
5. Asetetaan seudullisesti seurattavia mitattavia tavoitteita siniviher-teeman kehittämiseksi.
6. Etsitään kuntien viestinnän keinoja kohteiden tunnettuuden lisäämiseksi
7. Sitoudutaan seutuna lisäämään kokeiluja ja väliaikaisia ratkaisuja.

Strategian toisen vaiheen valmistelu

Keväällä 2026 käynnistyy strategian toisen vaiheen toteutus, jonka valmistelua maankäyttö- ja asuminen työryhmä (Masto) on ohjannut.

Lähestymistavassa tavoitteiden, fokuksen ja ratkaisujen valmistelulle on noussut esille useita näkökulmia. Sini-viherstrategiasta odotetaan tukea mm. viherrakenteeseen liittyvälle matkailuteemalle. Viherverkkoa toivotaan kehitettävän luontomatkailun ja -retkeilyn näkökulmasta. Sini-viher-strategialta odotetaan tukea myös kuntarajat ylittävään ekologisen verkoston jatkumoon. Vesien tilan hallinta on kaikille kunnille yhteinen ja yhdistävä teema. Seudullisessa suunnittelunäkökulmassa korostuu ylipäänsä verkostojen merkitys: esimerkkeinä joukkoliikenneverkko ja pyöräilyverkko. Näiden rinnalle on mahdollista hahmotella seudullisesta viherverkosta kuntia yhdistävänä ja toiminnallista kaupunkiseutua vahvistavana rakenteena.

Seudullista sini-viherstrategian laadintaa tukevana hankkeina on käynnissä EAKR-rahoitteinen SIVI-hanke, jonka tavoite on viherverkon ja yhdyskuntarakenteen ilmastokestävyyden vahvistaminen. Toinen vihreä metropolimme -strategiaa toteuttava seudullinen suunnitelma on Asumisen laatuohjelma, jonka sisällöllisistä kärjistä yksi on viherrakenne. Etenkin laatuohjelman tavoite 3-30-300 säteilee myös sini-viherstrategian toiseen vaiheeseen tuottaen tavoitteen asumisen lähelle tulevista puistoista ja viheralueista.

Sini-viherstrategian fokukselta ja konkretisoinnista on keskusteluissa noussut esille myös lähestymistavat *Viheralueet jatkumoina, joita tulisi vahvistaa sekä Vihreä Nysse -konseptin*. Jälkimmäisessä ajattelussa vihreän kehittäminen kytkettäisiin seudun vahvistuvaan identiteettiin joukkoliikenneseutuna. Konseptissa joukkoliikenne toisi vihreää keskustoihin sekä joukkoliikennereittien yhteyteen ja veisi asukkaita ja

matkailijoita seudun erilaisille viheralueille sekä rannoille. Lähestymistavat täydentävät toisiaan.

Sini-viherstrategian fokuksen valinnat tehdään kesällä 2026 käynnistyvässä strategian laadinnan toisessa vaiheessa. Toinen vaihe tulee sisältämään seudulliset tavoitteet, valinnat ja ratkaisut/toimenpiteet. Poliittista näkökulmaa haetaan jo tavoitevaiheen määrittelyyn seutuhallitukselta. Seudullista siniviherstrategiaa voidaan käyttää syötteenä esimerkiksi seuraavaan MAL-sopimukseen.

Ehdotus seudullisen sini-viherstrategian 2. vaiheen ohjelmoinniksi:

1. Tilannekuva-aineiston arviointi ja jäsentely jatkotyötä tukevaksi
2. Strategiset valinnat ja tahtotilan määrittely
3. Tahtotilan konkretisointi eli toteutuspolut
4. Luonnos ja ehdotus seudulliseksi sini-viherstrategiaksi

Strategian on määrä olla hyväksymisvaiheessa talvella 2026-2027.

Seutusuunnittelupäällikkö Kaisu Kuusela esittelee asiaa kokouksessa.

68 § SEUDULLISTEN PYSÄKÖINTIPERIAATTEIDEN HYVÄKSYMINEN

10.20-10.50 (30 min)

Päätösehdotus.	<p>Seutuhallitus 3.6.2026</p> <p>Seutujohtaja Nurminen:</p> <p>Seutuhallitus päättää</p> <p>hyväksyä asumista ja liityntäpysäköintiä koskevien seudullisten pysäköintiperiaatteiden tarkistukset 1-7 selostetekstin mukaisesti suosituksina kuntien päätöksenteolle,</p> <p>että seudulliset pysäköintiperiaatteet rakenteellisten pysäköintiratkaisujen, kohtuuhintaisen asumisen, pyöräpysäköinnin ja liityntäpysäköinnin sekä muiden mahdollisten teemojen osalta tarkistetaan vuoden 2026 aikana.</p>
Päätös.	
Käsittelyvaiheet.	<p>Liikennejärjestelmätyöryhmä 11.6.2025., 14.10.2025. LJ-työryhmä ja MASTO (yhteiskokous) 19.11.2025, KJK 5.12.2025, Seutuhallitus 28.1.2025, Liikennejärjestelmätyöryhmä 1/2026, Liikennejärjestelmätyöryhmä ja MASTO (yhteiskokous) 3/2026, Liikennejärjestelmätyöryhmä ja MASTO 5/2026, kuntajohtajakokous 22.5.2026</p>
Liitteet.	<p>Rakennuttajaneelin vastaukset seudullisesta pysäköintipolitiikasta ratikan ja asemanseuduilla</p> <p>Kotitalouksien autonomistustiedot seudun kunnissa</p>
Perustelut.	<p>Liikennejärjestelmäpäällikkö Kauppinen ja asuntopäällikkö Kummila</p> <p>Tausta:</p> <p>Tampereen kaupunkiseudun pysäköinnin seudulliset periaatteet -esiselvitys on laadittu vuonna 2019. Seudullisten pysäköintiperiaatteiden täydennys ja toimeenpano on laadittu vuoden 2021 lopussa. Seutuhallitus hyväksyi loppuraportin 26.1.2022. Linkki raporttiin: s-8-Tampeen-kaupunkiseudun-pysakointiperiaatteet_raportti.pdf.</p> <p>Periaatteiden tarkistus on suositeltu tehtävän viiden vuoden välein. Seutuhallitus päätti 28.1.2026, että seudulliset pysäköintiperiaatteet tarkistetaan seudullisesti merkittävien joukkoliikennehankkeiden osalta keväällä 2026. Seutuhallitus päätti myös, ja että seudulliset pysäköintiperiaatteet tarkistetaan rakenteellisten pysäköintiratkaisujen, kohtuuhintaisen asumisen, pyöräpysäköinnin ja liityntäpysäköinnin sekä muiden mahdollisten teemojen osalta vuoden 2026 aikana.</p>

Seudulliset pysäköintiperiaatteet antavat suosituksia kunnille koskien lähinnä **asumista ja katuverkkoa sekä liityntäpysäköintiä**. Seuraavat periaatteet 1-7 koskevat vain **asumisen ja osin liityntäpysäköinnin** seudullisia pysäköintisuosituksia.

Periaate tarkistus 1:

Rajataan merkittävät joukkoliikennehankkeet raideliikenteeseen. Joukkoliikenteen palvelutaso säilyy edelleen merkittävänä tekijänä pysäköintiperiaatteissa, mutta seudullinen tehokas raideliikenne vaatii tarkempaa huomiointia.

Perustelut 1: Suomessa ja Euroopassa tehtyjen laajojen tutkimusten perusteella raideliikenteellä on merkittävä vaikutus maankäyttöön, kun taas bussiliikenteen vaikutus on vähemmän merkittävää. Suomessa on tutkittu erityisesti eri joukkoliikennemuotojen vaikutusta asuntojen hintoihin. Tampereen yliopiston tutkimuksessa 2016 tunnistettiin, että tiheä bussiliikenne vaikuttaa vain noin 1,1 % asuntojen hintoihin noin 300 m säteellä bussipysäkeistä ja paljon määräävämpi tekijä oli etäisyys Tampereen keskusta.

Raideliikenteeseen perustuva joukkoliikenne eli moderni raitiotie, lähijuna tai metro taas vaikuttavat asuntojen hintoihin noin 2 % jopa 10 %:een. Eurooppalainen määrällinen tutkimusnäyttö superbussien vaikutuksesta asuntohintoihin on niukkaa. Eurooppalaiset BRT-järjestelmät ovat olleet laadultaan vaihtelevia. Tampereen Plusbus -konsepti tuo selkeän laadun parannuksen bussiliikenteeseen. Pohjois-Eurooppalaisissa bussijärjestelmien luokittelussa sen liikenne-etuudet vastaavat runkobussien etuutta. Liikennejärjestelmätyöryhmä suosittelee, että Plusbus -konseptin vaikutus tarkistetaan seuraavan kerran viiden vuoden päästä.

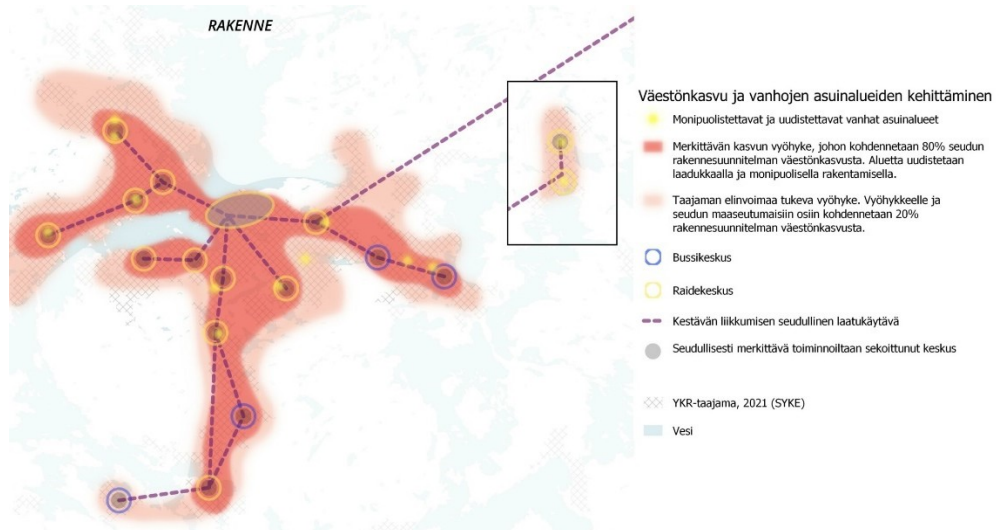
Kulkumuoto	Maankäytöllisen vaikutusalueen laajuus keskimäärin (m)	Vaikutuksen suuruus maankäyttöön (ks. vaikutus asuntojen hintoihin)	Kuljetuskapasiteetti (matkustajaa/tunti/suunta)	Vaikutus asuntojen hintoihin %
Bussiliikenne 	50-300	Merkityksetön	120 - 1 080	1,1 %
Moderni raitiotie 	300-600	Keskisuuri	3 600-10 300	3-10 %*
Metro 	600-800	Merkittävä	10 000-20 000	4-6 %
Lähijuna 	600-800	Keskisuuri/merkittävä	660-6600	2-4 %

Tavukko: Bussiliikenteellä ei saavuteta raideliikenteen hyötyä. (lähde: Laakso 1997 & 2015, Kosonen 2007, Hass-Kiisk, Crampton & Benjai 2004, Schuman & Jaakola 2009, HSL 2010, Kurvinen & Sorri 2016, Kauppinen 2017 & Harjunen 2018)
*Tulokset ovat Suomen ulkopuolelta.

Kuva 1. Eri joukkoliikennemuotojen vaikutus maankäyttöön. ks. Liite 2.

Periaate tarkistus 2:

Lähijunaliikenteen vaikutus seudullisissa pysäköintiperiaatteissa huomioidaan vain RASU 2040+ seudullisesti merkittävä toiminnoiltaan sekoituneissa keskustoissa (ks. kuva 5).

Kuva 2. RASU 2040+ keskustaverkko eli ”**seudullisesti merkittävä toimintoiltaan sekoittunut keskus**”, harmaat pallot kartassa. Keskustaverkkoon kuuluvat Tampereen keskusta, Lielähti/Hiedanranta, Ylöjärven keskusta, Tesoma, Nokian keskusta, Partola, Suuppa, Lakalaiva (tulevaisuuden varaus), Sääksjärvi, Ideapark/Marjamäki, Lempäälän keskusta, Vesilahden keskusta, Linnainmaa, Lentola, Kangasalan keskusta ja Oriveden keskusta. Näistä ”bussikeskuksia” eli bussiliikenteeseen tukeutuvia keskuksia ovat Lentola, Kangasalan keskusta, Ideapark/Marjamäki ja Vesilahden keskusta.

Perustelut 2: Tampereen seudulla lähijunaliikenteen vuoroväli on maksimissaan noin 30 min, kun huomioidaan kaukojunapysähdykset eri asemilla. Lähijunan vuoroväli ei ole riittävän houkutteleva tarjoamaan autosta riippumatonta asumista seudullisten merkittävien toimintoiltaan sekoittuneiden keskusten ulkopuolella. Tästä myös seudun rakennuttajaneelien vastauksissa oli selkeä yhteneväinen näkemys.

Täten tarkistuksen ulkopuolelle jäävät mm. Ruutana, Messukylä ja Epilä sekä Harjuniitty sekä Oriveden asema, jotka eivät ole toimintoiltaan sekoittuneita.

Seudulliset toimintoiltaan sekoittuneet keskuksia, jotka tukeutuvat lähijunaliikenteeseen, ovat RASU 2040+ seuraavat: Tampereen keskusta, Hiedanranta/Lielähti, Ylöjärvi, Tesoma, Nokian asema, Lakalaiva, Sääksjärvi, Lempäälän asema (kuvat 2 ja 3).

Periaate tarkistus 3:

Raitiotien vaikutusalue seudullisissa pysäköintiperiaatteissa asumisen osalta huomioidaan vain 500 metrin etäisyydellä raitiopysäkeistä.

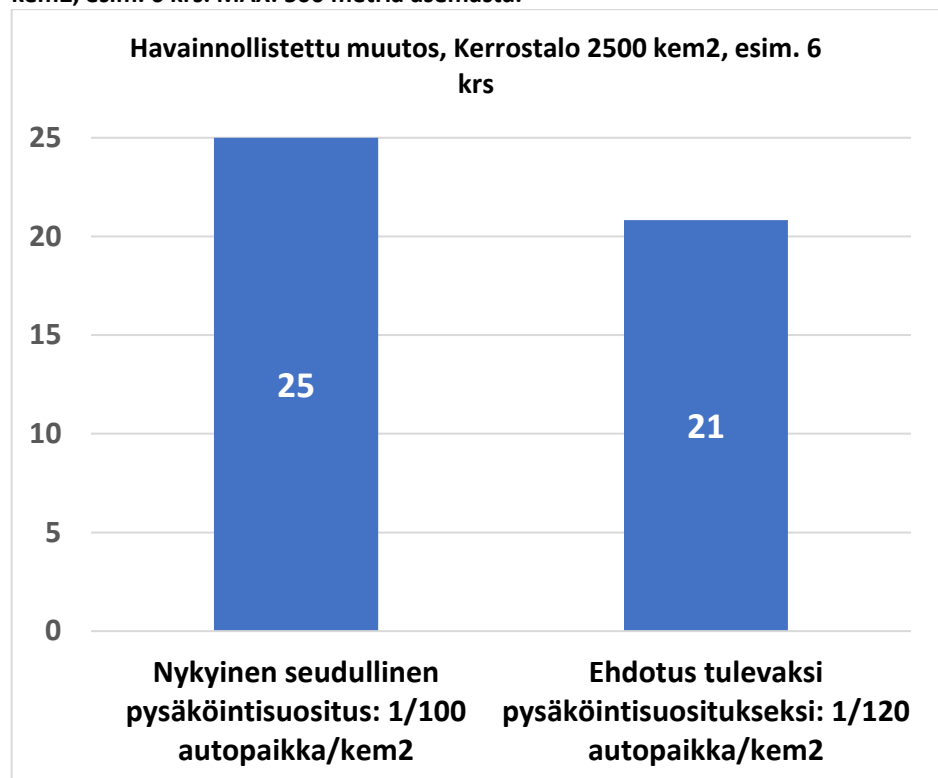
Perustelut 3: Tampereen voimassa olevassa pysäköintinormissa (2023) raitiotie on huomioitu vain 500 m säteellä raitiopysäkeistä. Tutkimukset modernin raitiotien vaikutuksesta maankäyttöön ja asuntojen hintoihin

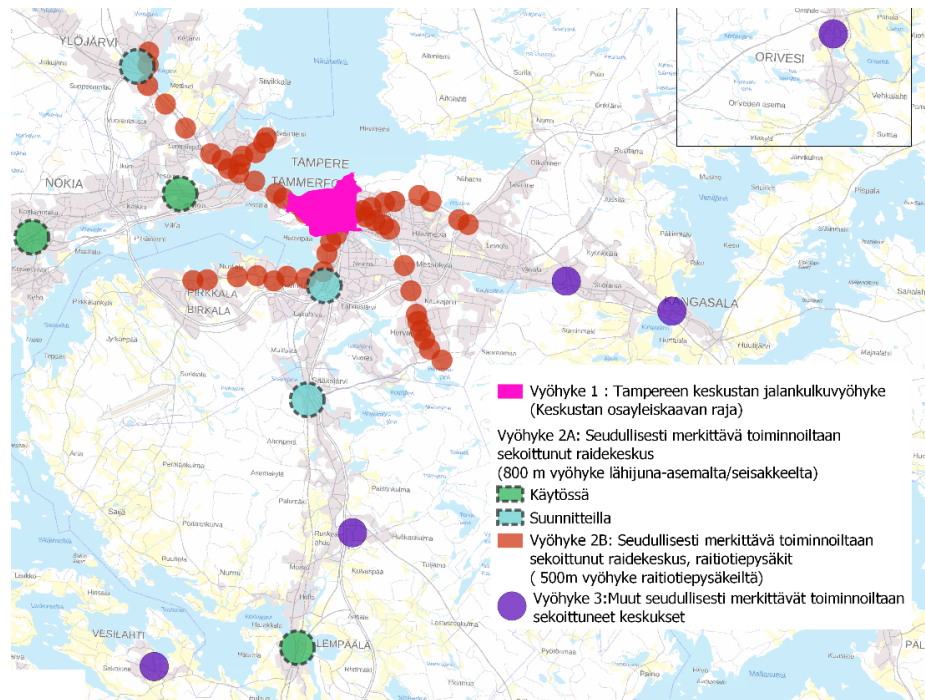
perustelee samaa etäisyyttä eli ns. todellisena kävelyetäisyytenä noin 600–650 metriä. Ks. kuva 1. Myös rakennuttajapaneelin kyselyn vastaukset sekä Karjalaisen diplomityö (2024) Tampereen Hervannan haarasta tukivat tätä väitettä.

Periaate tarkistus 4: Raitiotievyöhykkeet (asuinrakennukset, yli 3 km Tampereen keskustasta): 1/120–1/130 AP/kem2 (seudullinen suositus nyt kyseisillä alueilla 1/100–120 AP/kem2 tai 1/110–120 AP/kem2). (ks. taulukko 1)

Suositusmuutos koskee vain päätettyjä tai rakennettuja raitiotiehaaroja. Raitiotievyöhykkeiden kaavavalmistelua suositellaan valmisteltavan raitiotiehanke huomioiden, jotta voidaan varmistaa pysäköinnin mitoitus. Vaihtoehtoisena suosituksena on myös pysäköinnin vaiheasemakaava, jollaisia on toteutettu Tampereen Viinikanlahteen. Raitiotien tulisi kulkea alueella ennen kuin uudet asukkaat muuttavat uusiin asuntoihin. Liikkumistottumuksia on vaikea muuttaa, kun asukkailla on jo autot hankittuina.

Taulukko 1. Havainnollistettu muutos ratikkavyöhykkeen alueella, Kerrostalo 2500 kem2, esim. 6 krs. MAX. 500 metriä asemasta.

Kuva 3. Pysäköintisuositusten karttaesitys.

Perustelut 4: Tehokas joukkoliikenne vaatii kannattavaan raitioliikenteeseen joukkoja. Seudun rakennuttajajaneelin vastauksien (14 kpl) keskiarvo oli 1/132 AP/kem2. Tampereen voimassa olevassa pysäköintinormissa (2023) on nykyisin asuinkerrostaloille 1/120 AP/kem2, kun etäisyys tontin keskeltä linnuntietä alle 500 m raitiotiepysäkin keskelle.

Periaate tarkistus 5:

Lähijunaliikenteen vaikutus seudullisten pysäköintiperiaatteiden asumisen suosituksiin huomioidaan vain 500 m säteellä (vain RASU 2040+ seudulliset toiminnoiltaan sekoittuneet raidekeskustat).

Perustelut 5: Tehokas joukkoliikenne vaatii kannattavaan raitioliikenteeseen joukkoja. Useimpien Suomessa tehtyjen akateemisten tutkimusten mukaan lähijunaliikenteen maankäyttölliseksi vaikutusalueeksi eli alueeksi, jolla lähijunaliikenteen asema vaikuttaa asuntojen hintoihin, on saatu noin 800 metrin säde. Ks. kuva 1. Seudullisen rakennuttajajaneelin vastauksien keskiarvo oli 435 m. Tampereella pysäköintinormeissa huomioidaan lähijuna-asetat, kun etäisyys tontin keskeltä linnuntietä on alle 500 m lähijuna-asemalle.

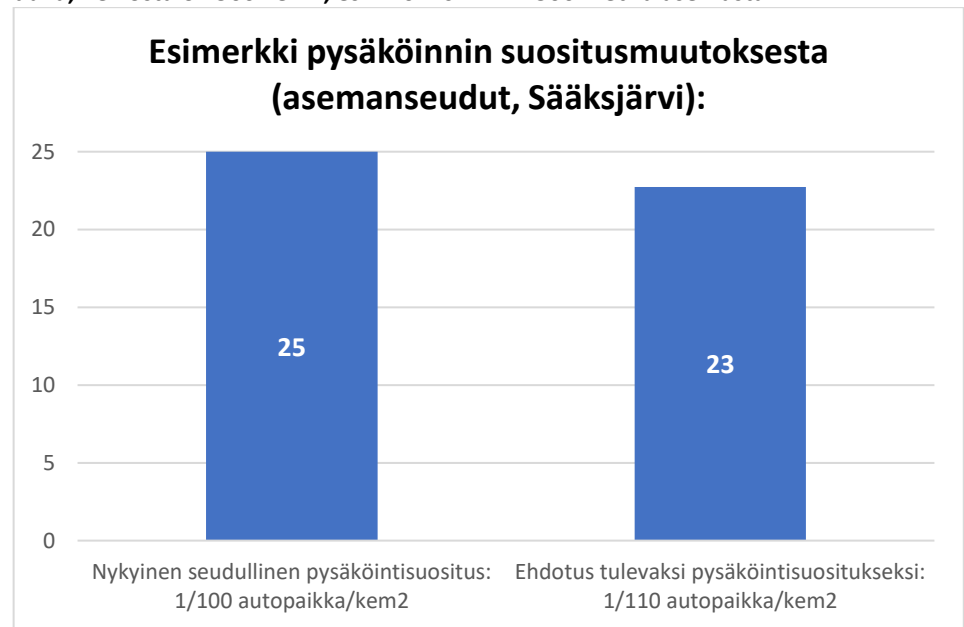
Periaate tarkistus 6:

Uusi seudullinen suositus seudullisesti sekoittuneille asemanseuduille olisi 1/110–125 ap per kerrosala (asuinrakennukset, maksimissaan 500 metriä asemasta). (ks. taulukko 2)

Suositus koskee vain seudullisesti merkittäviä ja toiminnoiltaan sekoittuneita keskuksia, jotka tukeutuvat nykyisin tai tulevaisuudessa lähijunaliikenteeseen. Nämä asemanseutualueet ovat Nokian asema, Tesoma,

Ylöjärven keskusta, Lempäälän keskusta, Sääksjärvi ja Lakalaiva. Vuorotaiskäytön selvittämistä suositellaan paikalliset olosuhteet, kuten maankäytön sekoittuneisuus, huomioiden.

Taulukko 2: Esimerkki pysäköinnin suositusmuutoksesta Sääksjärven asemanseudulla, Kerrostalo 2500 kem², esim. 6 krs. MAX. 500 metriä asemasta.

Perustelut 6: Nämä asemanseudut ovat seudullisesti merkittäviä keskuksia ja toimintoiltaan sekoittuneita, joten lähtökohtaisesti auton tarve vähäisempi kuin muilla alueilla. Tehokas joukkoliikenne vaatii kannattavaan raitioliikenteeseen joukkoja. Näillä alueilla on myös runsasta bussiliikennettä myös nopean lähijunaliikenteen lisäksi nyt ja tulevaisuudessa. Nykyisin seudullinen suositus on näillä asemanseuduilla 1/110–120 tai 1/100–120 ap/Kem² (asuinrakennukset), joten muutos on maltillinen. Seudullisen rakennuttajapaneelin vastauksien keskiarvo oli 1/125 ap/kem² ko. asemanseuduille.

Periaate tarkistus 7:

Luodaan uusi sarake seudullisten pysäköintiperiaatteiden ”raideliikennealueen” suosituksia varten. Alustavasti uusi sarake sijoittuisi Tampereen keskustan jalankulkuvyöhykkeen ”jälkeen”. Uuden sarakkeen ulkopuolelle jäisivät kuntakeskuksista Vesilahti ja Kangasala sekä Orivesi.

Perustelut 7:

Kuntakeskukset eroavat toisistaan joukkoliikennetarkistusten osalta.

Liikennejärjestelmäpäällikkö Eero Kauppinen esittelee asiaa kokouksessa.

69 § SEUTUJOHTAJAN PÄÄTÖSPÖYTÄKIRJAT

10.50-11.00

Seutuhallitus 3.6.2026

Päätösehdotus.

Seutuhallituksen puheenjohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää

merkitä tiedoksi seutujohtajan päätökset 22.4.-26.5.2026.

Päätös.

Käsittelyvaiheet.

Liitteet.

Koonti seutujohtajan päätöksistä.

Perustelut.

Hallintopäällikkö Palosaari

Kuntalain 92 §:n sisältyvät määräykset viranhaltijapäätösten ottamisesta seutuhallituksen käsiteltäväksi.

Kuntayhtymän hallintosäännössä on tarkempia määräyksiä asioista, joista seutujohtaja päättää. Lisäksi seutuhallitus voi päätöksellään delegoida päätöksenteon asiassa seutujohtajalle.

Seutuhallitukselle esitetään seutujohtajan päätöspöytäkirjat asioiden mahdollista käsiteltäväksi ottamista varten.

Pöytäkirjat ovat luettavissa ennen kokousta seututoimistolla.

70 § EDELLISEN KOKOUKSEN TOIMEENPANO
10.50-11.00

Seutuhallituksen edellisen kokouksen 29.4.2026 toimeenpano

ASIA	TOIMEENPANO
Seutustrategian ehdotus, hyväksyminen	Toimitettu hyväksyttäväksi jäsenkuntiin
Seutustrategian toteutusohjelman valmistelun käynnistäminen	Seututyöryhmien työpaja 18.5., jatkovalmistelu kuntajohtajakokouksessa ja seudullisissa työryhmissä. Seutuhallitus hyväksyy syksyllä 2026.
MAL-sopimuksen seuranta 2025, hyväksyminen	Neuvotteluryhmän seurantakokous 4.6.2026
Asumisen ja rakentamisen tietokuna	Hyödynnetään seudullisessa ja kuntien suunnittelussa
Työllisyysalueen tilannekatsaus	Merkittiin tiedoksi

Päätösehdotus.

Seutuhallitus 3.6.2026
Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää

merkitä edellisen kokouksen toimeenpanon tiedoksi.

Päätös.

71 § MUUT JA TIEDOKSIANNETTAVAT ASIAT

10.50-11.00

- Tampereen kaupunkiseudun väestö- ja työllisyyskatsaukset 04/2026
[Väestö- ja työllisyyskatsaukset - Tampereenseutu](#)
- Kuntajohtajakokouksen muistiot 24.4. ja 7.-8.5.

Päätösehdotus.

Seutuhallitus 3.6.2026

Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää

merkitä muut ja tiedoksi annettavat asiat tiedoksi

Päätös.

72 § SEURAAVAT KOKOUKSET

10.50-11.00

Seutuyhteistyön 20-vuotis juhluvuoden Seutupäivän vastaanotto **Pirkkalassa 4.6.2026 klo 18-21**

Vuoden 2026 kokoukset keskiviikkoisin klo 9-11, kokouksen jälkeen yhteinen lounasmahdollisuus.

17.6. Tampereen kaupungintalo, kaupunginhallituksen kokoushuone asioina mm.

- *strategian toteutusohjelman luonnos*
- *Seudullisten pysäköintiperiaatteiden 1. osan tarkistuksen hyväksyminen*
- *Etelän kasvusuunta*

Syyskauden kokoukset

26.8., 30.9., 28.10., 25.11. (Kangasala), 16.12.

73 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

11.00